

Minister Rozwoju,
Pracy i Technologii

Data: 24 lutego 2021
Znak sprawy: DT-I.051.1.2021

Pan

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Dotyczy: odpowiedzi na pismo z dnia 26 stycznia 2021 r. (znak: III.7040.4.2021.AD), w nawiązaniu do pisma z dnia 13 stycznia 2021 r. oraz pisma Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 stycznia 2021 r. (znak: DUS-I.070.6.2021.PSB).

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 26 stycznia 2021 r. (znak: III.7040.4.2021.AD), dziękując za przekazane wystąpienie, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

I. Na wstępie pragnę podkreślić poparcie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii dla stanowiska wyrażonego przez Departament Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (zwany dalej: „MRiPS”) w piśmie z dnia 22 stycznia 2021 r. (znak: DUS-I.070.6.2021.PSB). Jak wskazał MRiPS: „(...) *Przepisy w zakresie zwolnienia z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień 2020 r. oraz dodatkowego świadczenia postojowego na podstawie tzw. tarczy branżowej 5.0 dają ustawową możliwość badania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) prawidłowości danych wskazywanych przez przedsiębiorców wnioskach.* Oznacza to, że na dzień złożenia wniosku sprawdzana jest poprawność zadeklarowanych danych, w tym informacji o przeważającym rodzaju działalności obowiązującym w tym samym miesiącu kalendarzowym w 2019 r. **Innymi słowy mówiąc, przeważający rodzaj prowadzonej – na dzień złożenia wniosku – działalności powinien być zgodny z przeważającym rodzajem prowadzonej działalności w analogicznym okresie poprzednim.** Tak skonstruowany zapis

minimalizuje ryzyko nienależnie wypłaconych świadczeń tym podmiotom, które nie zostały najbardziej poszkodowane w związku z wprowadzonymi obostrzeniami epidemicznymi.” .

- II. Uwzględniając powyższe MRiPS zwrócił uwagę, że przy badaniu wniosku właściwy organ (ZUS) zobowiązany jest do weryfikacji, czy na dzień złożenia wniosku wnioskodawca prowadzi zadeklarowany rodzaj działalności oraz czy nastąpił spadek przychodu z tej działalności. MRiPS przy tym wyjaśnił, że weryfikacja prowadzonej działalności polega na stwierdzeniu, czy była ona też prowadzona w analogicznych miesiącach poprzednich. Powyższa wykładnia MRiPS odnosi się zarówno do przypadków wniosków zwolnienia z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień 2020 r., jak również do dodatkowego świadczenia postojowego przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia z 17 września 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 1639), tzw. tarczy branżowej 5.0.
- III. Należy podkreślić, iż przepisy ustaw stanowiących tzw. tarcze branżowe, oprócz głównego celu – wsparcia przedsiębiorców – muszą uwzględniać okoliczności takie jak konieczność minimalizowania ryzyka nienależnie wypłaconych świadczeń tym podmiotom, które nie zostały najbardziej poszkodowane w związku z zaistniałym stanem epidemii oraz wprowadzonymi obostrzeniami epidemicznymi. Jak słusznie podkreśli MRiPS pomoc ma charakter selektywny, tj. skierowana jest do potrzebujących branż, a więc skrupulatna ocena jej celowości jest całkowicie uzasadniona i prawidłowa. Stanowisko MRiPS ma tym większe znaczenie, że to właśnie MRiPS jako właściwe w kwestiach regulacji dot. zabezpieczenia społecznego odgrywało i nadal odgrywa główną rolę konsultacyjną w zakresie projektowanych przepisów.

IV. Pandemia COVID-19 jest niezwykle ciężkim wyzwaniem przede wszystkim dla przedsiębiorców, ale również dla administracji rządowej, stale poszukującej optymalnych rozwiązań i dedykowanych instrumentów wsparcia, przy jednoczesnym poszanowaniu dyscypliny finansów publicznych oraz biorąc pod uwagę skutki finansowo-gospodarcze tych działań. Jako Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii staramy się wspierać przedsiębiorców, mając na uwadze ograniczenia

związane z przeciwdziałaniem skutkom gospodarczym pandemii COVID-19. Rozumiejąc trudną sytuację w jakiej są dziś przedsiębiorcy, prowadzimy szeroko zakrojone konsultacje z ekspertami i przedstawicielami grup przedsiębiorców, celem dalszego zwiększania skali i skuteczności naszych działań oraz projektowanych instrumentów. Jednocześnie podkreślenia wymaga – biorąc pod uwagę stanowisko oraz rolę MRiPS i ZUS – iż nadrzędny dotychczas cel w postaci szybkiej i efektywnej pomocy rzeszom przedsiębiorców w zaistniałej, nadzwyczajnej sytuacji determinował najczęściej konieczność prowadzenia postępowań przedmiotowym zakresie w możliwie jasny i powtarzalny sposób.

V. Ponadto, w nawiązaniu do pism: Dyrektora Zespołu Prawa Pracy i Zabezpieczania Społecznego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 13 stycznia 2021 r., pisma Departamentu Prawnego Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 19 stycznia 2021 r. oraz odpowiedzi MRiPS na ww. pismo z dnia 22 stycznia 2021 r., podkreślić w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 15zu w zw. z art. 15zs¹ ust. 6 oraz art. 31zo ust. 8 w zw. z art. 31zp ustawy z dnia 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* (Dz.U. poz. 1842, ze zm.; zwanej dalej: „ustawą COVID-19”) Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest organem właściwym do przyjmowania i rozpatrywania m.in. wniosków o uzyskanie zwolnienia z obowiązku opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od dnia 1 lipca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. oraz dodatkowego świadczenia postojowego, wprowadzonych drogą ustawy z dnia 17 września 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 1639, tzw. tarczy antykryzysowej 5.0.). Zgodnie z art. 66 ust. 2 ustawy z 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych* (Dz. U. z 2020 r., poz. 266, ze zm.) w zw. § 1 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 października 2020 r. *w sprawie utworzenia Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej* (Dz.U. poz. 1735) Minister Rodziny i Polityki Społecznej sprawuje nadzór nad zgodnością działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z obowiązującymi przepisami.

W sprawach indywidualnych, zgodnie z art. 15zv w zw. z art. 15zs¹ ust. 6 ustawy COVID-19, od decyzji o odmowie prawa do świadczenia postojowego przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 i 1578 oraz z 2021 r. poz. 11) dla postępowań w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Przepisy art. 83 ust. 5-7 i art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o *systemie ubezpieczeń społecznych* stosuje się odpowiednio. Natomiast od decyzji o odmowie zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, płatnikowi składek przysługuje prawo do wniesienia wniosku do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* dotyczące odwołań od decyzji oraz ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (art. 31zq ust. 7-8 ustawy COVID-19).

VI. Niezależnie od powyższego chciałbym poinformować, że w dniu 19 stycznia 2021 r. Rada Ministrów przyjęła na podstawie art. 15ggb ust. 1, art. 15zt ust. 1, art. 15zze⁵ ust. 1 oraz art. 31zy ust. 1 ustawy COVID-19, rozporządzenie (**rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19** (Dz. U. z 2021 r., poz. 152)), które przewiduje kolejne instrumenty pomocy dla przedsiębiorców, również prowadzących działalność związaną z wystawianiem przedstawień artystycznych (PKD 90.01.Z) lub wspomagającą wystawianie przedstawień artystycznych (PKD 90.02.Z): ponowne świadczenie postojowe (maksymalnie dwukrotnie), dotację na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, możliwość zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych odpowiednio za okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 stycznia 2021 r. albo za okres od dnia 1 grudnia 2020 r. do dnia 31 stycznia 2021 r. Oceny spełnienia warunku w zakresie oznaczenia prowadzonej działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 dokonuje się na podstawie danych zawartych w rejestrze REGON w brzmieniu na dzień 30 listopada 2020 r.

Nowe rozwiązania weszły w życie od 1 lutego 2021 r., a wartość pomocy może wynieść ponad 5 mld zł i objąć nawet ok. 300 tys. przedsiębiorców.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Andrzej Gut-Mostowy
Sekretarz Stanu

[podpisano elektronicznie]

Do wiadomości:

1. Pan Lesław Nawacki

Dyrektor Zespołu Prawa Pracy i Zabezpieczania Społecznego

Biura Rzecznika Praw Obywatelskich

– tylko wersja elektroniczna;

2. Pani Ewa Goczek, ul. Kolarska 127, 94-131 Łódź.